

ALKEBULAN TIDENE

Frigjøring og fantasi

Aktivites**bok**

Black History Month Norway 2024/2025

Velkommen til Alkebulan Tidene, en aktivitetsbok utviklet av Black History Month Norway!

I oktober 2024 feiret Black History Month Norway (BHMN) «Frigjøring og fantasi». Vi markerte med arrangementer, samtaler, filmvisninger og mer.

Denne boken er laget for å gi deg muligheten til å lære mer om Afrika, både som et kontinent og som en viktig del av verdenshistorien.

Her kan du lese om afrikansk historie og så løse oppgaver. Kanskje du oppdager fakta du ikke kunne fra før!

Vi håper at boken er interessant og at den inspirerer deg til å lære mer!

God fornøyelse!

Hilsen,
BHMN-teamet

1.

Historien bak
Black History Month

Carter G. Woodson. Foto: Addison Norton Scurlock – NPGallery, Public Domain.

Illustration by Charles Henry Alston (1907-1977).

Foto: U.S. National Archives and Records Administration, Public Domain.

Black History Month (BHM) ble markert for første gang i 1970 i USA. Markeringen ble inspirert av prosjektet «Negro History Week», startet av den afroamerikanske historikeren Carter G. Woodson (1875-1950) og the Association for the Study of Negro Life and History i 1926.

I dag heter organisasjonen the Association for the Study of African American Life and History. «N-ordet» ble byttet ut fordi «n-ordene» regnes som diskriminerende. I mange land, som for eksempel USA og Norge, er slike ord eksempler på hatefulle ytringer/hatprat i moderne språk. Tittelen «Negro History Week» ble valgt i på 1920-tallet, og er derfor «historisk» språk fra fortiden. Slike ord tilhører ikke nåtidens språk.

Woodson og kollegaer valgte den andre uken i februar for markeringen i USA som hyllest til president Abraham Lincoln (1809-1865) og den afro-amerikanske aktivisten og lederen Frederick Douglass (1818-1895). Begge menn var avgjørende for opphevingen av slave-systemet i USA. Douglass var aktivist for afroamerikaneres rettigheter. President Lincoln signerte erklæringen som forbød slaveri i USA i 1863.

Historikeren Woodson ønsket å spre afro-amerikansk historie til svarte mennesker i USA. Han mente det var viktig at svarte mennesker fikk lære om egen historie og bidrag til samfunn. Markeringen av «black history» har blitt spredt til Storbritannia (1987), Tyskland (1990), Canada (1995), Irland (2010), Nederland (2019), Norge (2019) og andre steder i Europa.

2.

Kontinentet Afrika

b) Velg et land og les mer om det i Lille norske leksikon eller Store norske leksikon.

<u>Algerie</u>	<u>Malawi</u>
<u>Angola</u>	<u>Mali</u>
<u>Benin</u>	<u>Marokko</u>
<u>Botswana</u>	<u>Mauritania</u>
<u>Burkina Faso</u>	<u>Mauritius</u>
<u>Burundi</u>	<u>Mosambik</u>
<u>Den demokratiske republikken Kongo</u>	<u>Namibia</u>
<u>Den sentralafrikanske republikk</u>	<u>Niger</u>
<u>Djibouti</u>	<u>Nigeria</u>
<u>Egypt</u>	<u>Republikken Kongo</u>
<u>Ekvatorial-Guinea</u>	<u>Rwanda</u>
<u>Elfenbenskysten</u>	<u>São Tomé og Príncipe</u>
<u>Eritrea</u>	<u>Senegal</u>
<u>Eswatini</u>	<u>Seychellene</u>
<u>Etiopia</u>	<u>Sierra Leone</u>
<u>Gabon</u>	<u>Somalia</u>
<u>Gambia</u>	<u>Somaliland</u>
<u>Ghana</u>	<u>Sudan</u>
<u>Guinea</u>	<u>Sør-Afrika</u>
<u>Guinea-Bissau</u>	<u>Sør-Sudan</u>
<u>Kapp Verde</u>	<u>Tanzania</u>
<u>Kamerun</u>	<u>Togo</u>
<u>Kenya</u>	<u>Tsjad</u>
<u>Komorene</u>	<u>Tunisia</u>
<u>Lesotho</u>	<u>Uganda</u>
<u>Liberia</u>	<u>Vest-Sahara</u>
<u>Libya</u>	<u>Zambia</u>
<u>Madagaskar</u>	<u>Zimbabwe</u>

.....
 Visste du at...

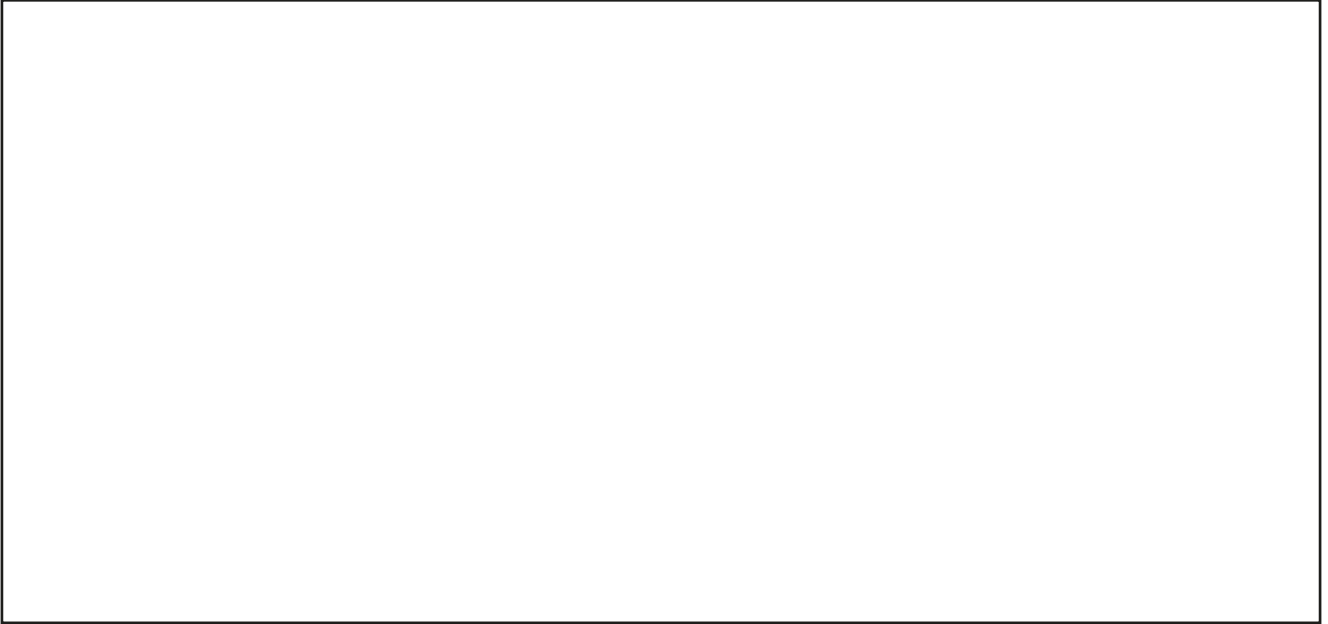
Afrika har utrolige mange viktige mineraler og naturressurser? Her finnes noen av verdens største mengder av fossilt brensel, metalliske malmer, edelstener og edle metaller. I Sentral-Afrika finner vi også store og frodige regnskoger, og det lever mange kjente dyrearter i de østlige og sørlige områdene.

.....

c) Se på kartet over Afrika. Prøv å plassere så mange land du kan på kartet. Når du er ferdig kan du bruke Lille norske leksikon eller Store norske leksikon for å finne ut hvor de andre landene ligger.

Jeg har lært at...

Jeg kunne fra før...

Jeg ble overrasket over...

3.

Afrikansk frigjøring
og uavhengighet

Det finnes 54 land og to selvstyrte områder i Afrika i dag. Hvert land har en unik historie. Hvilke to afrikanske land ble aldri kolonisert? Når ble de andre landene uavhengige?

Avkoloniseringen av det afrikanske kontinentet begynte i 1847 og påvirket livene til hundrevis av millioner mennesker. Allikevel møttes lederne for de europeiske kolonimaktene i Berlin, Tyskland i 1884 for å dele Afrika mellom seg. Møtet er kjent som Berlinkonferansen.

I løpet av 1950-årene gjorde afrikanere økende motstand mot europeisk kolonialisme. Året 1960 blir referert til «Afrikas år». Det året sikret mer enn 12 land sin uavhengighet. I 1970 var det 48 uavhengige nasjoner.

Etiopia ble aldri kolonisert og opprettholdt uavhengighet gjennom hele kolonitiden, selv om Italia invaderte to ganger, i 1893 og 1935. Liberia ble aldri kolonisert, men ble etablert av et europeisk land. Territoriet var eid av American Colonization Society i USA fram til 1847.

Tidslinje for afrikansk uavhengighet

Inspirert av brooklynmuseum.org

1847	LIBERIA	26. juli 1847, fra American Colonization Society
1910	SØR-AFRIKA	31. mai 1910 / 31. mai 1961, fra Storbritannia /
		27. april 1994, stemme uavhengig etter apartheid
1922	EGYPT	28. februar 1922, fra Storbritannia
1951	LIBYA	24. desember 1951, fra Frankrike og Storbritannia
1956	SUDAN	1. januar 1956, fra Storbritannia og Egypt
	MAROKKO	2. mars 1956, fra Frankrike
	TUNISIA	20. mars 1956, fra Frankrike
1957	GHANA	6. mars 1957, fra Storbritannia

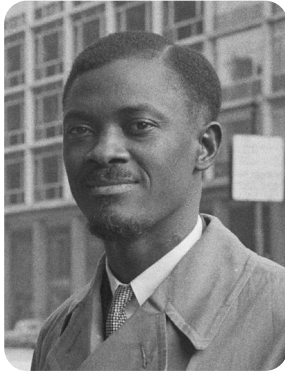
Foto: The National Archives UK

«Endelig er kampen avsluttet! Og dermed, Ghana, ditt elskede land er fritt for alltid. Og nok en gang vil jeg benytte anledningen til å takke høvdingene og folket i dette landet, ungdommene, bøndene, kvinnene som så edelt har kjempet og vunnet denne kampen... Vi har vunnet kampen og vi gjeninnvier oss igjen... Vår uavhengighet er meningsløs med mindre den er knyttet til den totale frigjøringen av det afrikanske kontinentet.»

—KWAME NKUMAH, STATSMINISTER OG PRESIDENT I GHANA, 6. MARS 1957

1958	GUINEA	2. oktober 1958, fra Frankrike
1960	KAMERUN	1. januar 1960, fra Frankrike /
		1. oktober 1961, fra Storbritannia

SENEGAL	4. april 1960, fra Frankrike
TOGO	27. april 1960, fra Frankrike
MADAGASCAR	26. juni 1960, fra Frankrike
DEMOKRATISK REPUBLIKK KONGO	30. juni 1960, fra Belgia

Patrice Lumumba i Brussel, 26. januar 1960. Foto: Samling Anefo NL-HaNA

«Menn og kvinner i Kongo, seirende uavhengighetskjemper, jeg hilser dere i den kongolesiske regjeringens navn. Jeg ber alle dere, mine venner, som utrettelig kjempet i våre rekker, om å markere denne 30. juni 1960, som en strålende dato som for alltid vil være gravert inn i deres hjerter. En dato med betydning du stolt vil forklare barna dine, slik at de på sin side kan fortelle barnebarna og oldebarna sine den strålende historien om vår kamp for frihet.»

—PATRICE LUMUMBA,
STATSMINISTER I DEN DEMOKRATISKE REPUBLIKKEN KONGO, 30. JUNI 1960

SOMALIA	1. juli 1960, fra Storbritannia og Italia
BENIN	1. august 1960, fra Frankrike
NIGER	3. august 1960, fra Frankrike
BURKINA FASO	5. august 1960, fra Frankrike
ELFENBENSKYSTEN	7. august 1960, fra Frankrike
TSJAD	11. august 1960, fra Frankrike
SENTRAL-AFRIKANSKE REPUBLIKK	13. august 1960, fra Frankrike
REPUBLIKKEN KONGO	15. august 1960, fra Frankrike
GABON	17. august 1960, fra Frankrike
MALI	20. september 1960, fra Frankrike
NIGERIA	1. oktober 1960, fra Storbritannia
MAURITANIA	28. november 1960, fra Frankrike
1961 SIERRA LEONE	27. april 1961, fra Storbritannia
TANZANIA	9. desember 1961 / 12. januar 1964, fra Storbritannia

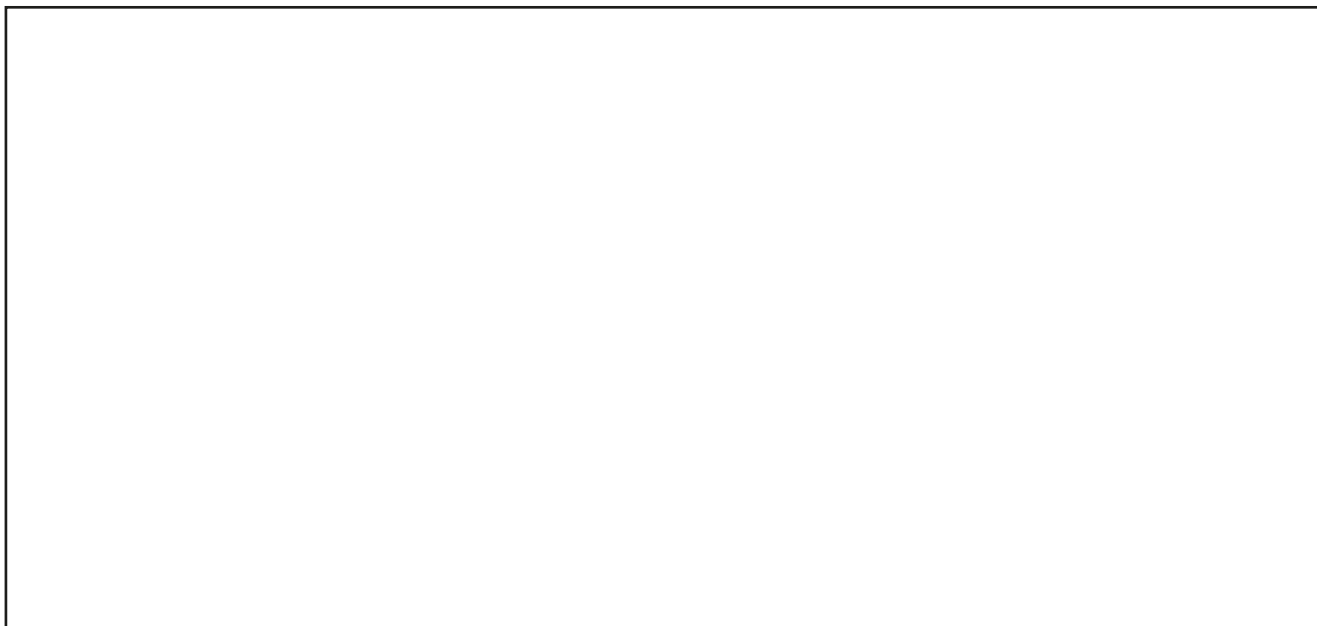

Julius Nyerere holder et skilt som krever fullstendig uavhengighet fra det britiske imperiet, 1961. Foto: The National Archives UK

1962 BURUNDI	1. juli 1962, fra Belgia
RWANDA	1. juli 1962, fra Belgia
ALGERIE	5. juli 1962, fra Frankrike

	UGANDA	9. oktober 1962, fra Storbritannia
1963	KENYA	12. desember 1963, fra Storbritannia
		«Dette er en seier for hver afrikaner. Det være seg Kanu! Det være seg Kadu! Det er en seier å gjøre det mulig for afrikaneren å styre sin regjering uten opposisjon, uten å bli motarbeidet. Og dette oppfordrer jeg alle mennesker til å vite at grunnloven vi har laget er grunnloven til enhver afrikaner, det er den afrikanske regjeringens grunnlov. Det er ingen grunnlov for denne stammen eller denne nasjonen, det er konstitusjonen til vårt Afrika, dette til Kenya.»
	Jomo Kenyatta i 1978. Han ble Kenyas statsminister i 1963. Foto: Dutch National Archives	—JOMO KENYATTA, PRESIDENT I KENYA, 12. DESEMBER 1963
1964	MALAWI	6. juli 1964, fra Storbritannia
	ZAMBIA	24. oktober 1964, fra Storbritannia
1965	GAMBIA	18. februar 1965, fra Storbritannia
	ZIMBABWE	11. november 1965 / 18. april 1980, fra Storbritannia
1966	BOTSWANA	30. september 1966, fra Storbritannia
	LESOTHO	4. oktober 1966, fra Storbritannia
1968	MAURITIUS	12. mars 1968, fra Storbritannia
	ESWATINI tidl. Swaziland	6. september 1968, fra Storbritannia
	EKVATORIAL-GUINEA	12. oktober 1968, fra Spania
1973	GUINEA-BISSAU	24. september 1973, fra Portugal
1975	MOSAMBIK	25. juni 1975, fra Portugal
	KAPP VERDE	5. juli 1975, fra Portugal
	KOMORENE	6. juli 1975, fra Frankrike
	SÃO TOMÉ OG PRÍNCIPE	12. juli 1975, fra Portugal
	ANGOLA	11. november, 1975, fra Portugal
1976	VEST-SAHARA	27. februar 1976, fra Spania
	SEYCHELLENE	29. juni 1976, fra Storbritannia
1977	DJIBOUTI	27. juni 1977, fra Frankrike
1990	NAMIBIA	21. mars 1990, fra Sør-Afrika
1991	ERITREA	24. mai 1991, fra Etiopia
2011	SØR-SUDAN	9. juli 2011, fra Sudan

Jeg har lært at...

Jeg kunne fra før...

Jeg ble overrasket over...

4.

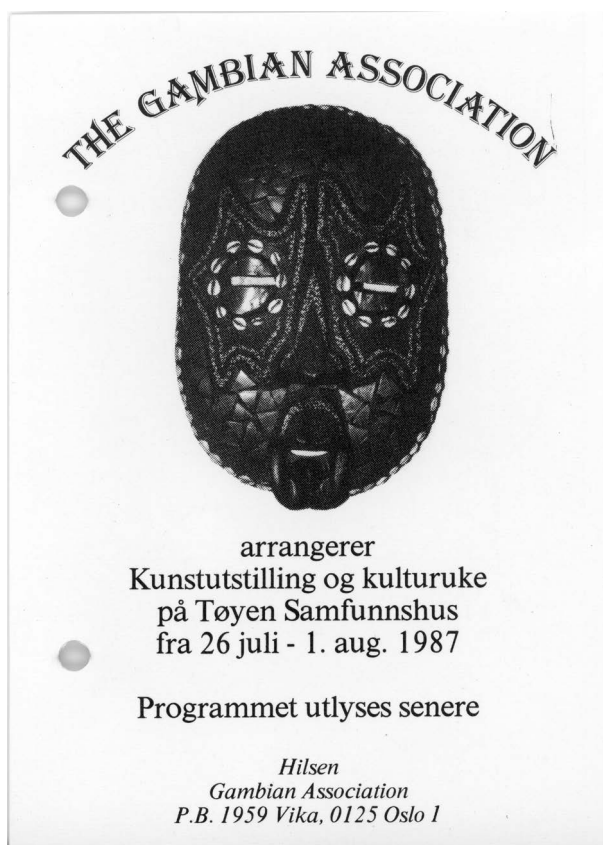
Afrikansk historie i Norge

Oppgave 2

Velg én av de tre tekstene og skriv ned refleksjoner om afrikansk historie i Norge.

①

*Den gambiske forening i fokus – Feiring av samhold
av Emily Ceesay*

Løpeseddelen om gambisk kulturuke i 1987 er en del av privatarkivet etter Den gambiske forening. Arkivet er bevart av Oslo byarkiv. Foto: Oslo byarkiv.

Visste du at The Gambian Association i Oslo (Den gambiske foreningen) feirer kulturuke hvert år? Kulturuken har blitt holdt i Oslo siden 1986, noe som har gitt oss 39 år med fellesskap og deling av kultur. Vi tok en prat med daglig leder Omar Drammeh, som forklarte hvorfor uken var viktig: «Vi feirer kulturuken for å vise fram gambisk kultur, fordi det er viktig å kjenne sin egen historie, og være stolt av den.»

«Frigjøring og fantasi» var temaet for Black History Month Norway i 2024. Gambias uavhengighetsdag i 1965 ligger som en viktig hendelse for landet! Omar Drammeh deler sine tanker:

For meg betyr frigjøring å kunne være seg selv og bestemme over sitt eget liv. Det er å kunne

være selvstendig og leve i en verden uten diskriminering og rasisme. Fantasi handler om å bruke tankene dine til å forestille deg at du kan oppnå noe du ønsker. Gjennom musikk, dans og tradisjoner i den gambiske kulturuken vil vi vise unge at det ikke er farlig å ha andre kulturer.

Hvilket ord beskriver Den gambiske forening?

Samhold. Det er viktig for fellesskapet. For det handler om at vi med samme bakgrunn er én, selv om vi snakker ulike språk. Vi jobber mot dette målet i foreningen, og det er derfor viktig for oss å ha et godt samhold.

Hva bør barn og unge vite om Gambia og kulturen der?

Det er viktig å kjenne til de ulike kulturspråkene og folkegruppene i Gambia og hvordan de påvirker samfunnet. Religion spiller også en stor rolle, fordi Gambia både har kristne, muslimer og tilhengere av andre religioner. Selv om de kristne er færre, er fellesskapet sterkt. Det er også nyttig å kjenne til Gambias historie, som hvordan landet ble frigjort fra den britiske kolonimakten, og hvilke rettigheter barn og unge har ifølge barnekonvensjonen. I tillegg kan det å kjenne til mattradisjoner gjøre at du blir mer glad i maten som lages hjemme. Populære retter som Benachin (Jollof-ris) og Domoda er gode eksempler.

Et favorittminne fra Gambia?

Idretten. Som barn handlet det meste for oss om fotball, så vi tilbrakte mye tid ute sammen for å spille på Box Bar stadium i Banjul. De fleste av oss hadde en fantasi og drøm om å bli proffe fotballspillere. Mange av gutta jeg kjente i barndommen bor her i Norge i dag, så vi snakker ofte om disse tidene.

Emily Ceesay intervjuer lederen for Den gambiske foreningen i Oslo, Omar Drammeh, tidligere leder for Den gambiske forening i Bergen, Famara Alieu Samyang og den tidligere Oslo-lederen, Ba-Musah Ceesay 22. oktober 2024 på Oslo byarkivet. Foto: Lynn Badu

GAMBISK KULTURUKE

20-27 juli 1991

DATO	OPPLEGG	STED	TID	BILLETT
LØRDAG 20. JULI	SABARR OG SAURUBA Gambisk gatedans med "FATAH TARACH" trommegruppe	KARL JOHAN V/ Wergeland- statuen (i Spikersuppa)	KL. 15.00	
SØNDAG 21. JULI	BARNEFEST	RØDE KORS Internasjonale Senter Torggata 26-28	KL. 15.30	
MANDAG 22. JULI	INNENDØRS- AKTIVITETER	"BENGDULA" Gambian Cultural Centre Rosenkrantzgate 18	KL. 15.00	
TIRSDAG 23. JULI	BASKETBALLKAMP	BALLPLASSEN Grünerløkka	KL. 16.00	
ONSDAG 24. JULI	"HAWAREH" afrikanske trommer, dans m.m.		KL. 16.30	KR. 20,-
TORSdag 25. JULI	SEMINAR Tema: The development of tourism in The Gambia	"BENGDULA" Gambian Cultural Centre Rosenkrantzgate 18	KL. 15.00	
FREDAG 26. JULI	GAMBISK AFTEN		KL. 22.00	KR. 50,-
LØRDAG 27. JULI	FOTBALLKAMP	MAJORSTUEN (bak Chateau Neuf)	KL. 14.00	
LØRDAG 27. JULI	KULTURAFTEN & FASHION SHOW		KL. 22.00	KR. 70,-

 Torggata 16
inngang Mariboegate
infotelefon 20 32 32

Løpeseddelen om gambisk kulturuke i 1991 er en del av privatarkivet etter Den gambiske foreningen.
Arkivet er bevart av Oslo byarkiv. Foto: Oslo byarkiv.

②

Fortell din historie
av Hamse Jama Abdullahai

1967: Somaliske frimerker som viser ulike folkedans.

Jeg heter Hamse og har begynt å lære om hvordan jeg kan ta vare på gamle minner fra familien og hjemlandet mitt Somalia. Jeg samler på bilder, brev og frimerker. Det er som å være en detektiv som prøver å finne ut hvordan livet vårt og landsbyen vår har forandret seg over tid. For eksempel tar jeg et gammelt frimerke eller bilde og sammenligner det med et nytt.

Jeg samler alt dette i en slags tidskapsel, så når mine nevøer og nieser blir eldre og er nysgjerrige på deres historie, kan de finne alt dette. Men jeg ønsker også å dele noen av disse minnene med flere folk. Jeg har tatt bilder av gamle frimerker og lagt dem ut på sosiale medier. Somalisk kultur er superinteressant, og jeg vil at så mange som mulig skal få se og lære om det. På denne måten kan folk se hvor rik og spennende vår kultur er. Alle har en historie, og vi kan alle ta vare på den.

Kanskje du også kan samle minner fra familien din, slik at du kan dele dem med andre. På denne måten kan vi holde historiene våre levende for fremtiden.

Finn et bilde av noe du synes er spennende – for eksempel fra stedet du vokste opp, eller et bilde av en gammel konge eller dronning.

- ▶ **Hvorfor valgte du dette bildet?**
- ▶ **Skriv ned et minne om bildet.**
- ▶ **Skriv ned noe du vil vite om personen eller stedet.**

3

Har du hørt om Ruth Reese? av Michelle A. Tisdel

Utklipp fra 1959 i et av klippealbumene i arkivet etter Ruth Reese. Foto. MIRA-senteret/Oslo byarkiv.

Ruth Reese – The Black Rose

Ruth Reese var en aktivist for antirasisme. Når jeg nevner Ruth Reese (1921-1990) til folk som er 40 år gamle eller yngre, stirrer de blankt. Ruth Reese – hvem er det? De som husker henne best i dag er nok på alder med besteforeldrene deres.

Skuespiller Liv Aavik er et godt eksempel. «Jeg husker Ruth Reese fra min barndom», forteller Liv Aavik til meg. «Hun var virkelig stor. Mine foreldre og de voksne i min familie bare elsket henne. Ja, da jeg var ung var det to store svarte kvinnelige artister i Norge: Ruth Reese og Anne Brown. Du har rett, det virker som Ruth Reese har gått i glemmeboken.»

Frihet og antirasisme

Sangeren Ruth Reese (1921-1990) var født i Hayneville, Alabama i USA. Hun var afro-amerikansk, og hennes forfedre var fra Afrika. Ruth, kjent som «The Black Rose», ble artist, forfatter og antirasistisk aktivist i Norge.

Da Ruth kom til Norge i 1956, snakket man om rasisme på en annen måte enn i dag. Hun var ikke blant de første kunstnerne med afrikansk bakgrunn som slo seg ned og arbeidet i Norge. Likevel var hun trolig den første som reiste rundt i Norge for å snakke om rasisme.

Hun var en modig og sterk dame som likte å bestemme over eget liv både i USA og Norge. I 1960, bare fire år etter at hun kom til Norge, beskrev avisen Vårt Land Ruth som «kunstner og forkjemper». Hun inspirerte mange nettopp fordi hun brukte ytringsfriheten sin til å si ifra om urett i USA, Norge og Afrika.

Minner etter Ruth Reese

Ruth beholdt mange minner fra sitt liv. Hennes bilder, utklipp og tekster er nå tatt vare på som et arkiv. Fra Ruths arkiv lærte jeg mye om hennes liv i Norge mellom 1950-tallet og 1990-tallet.

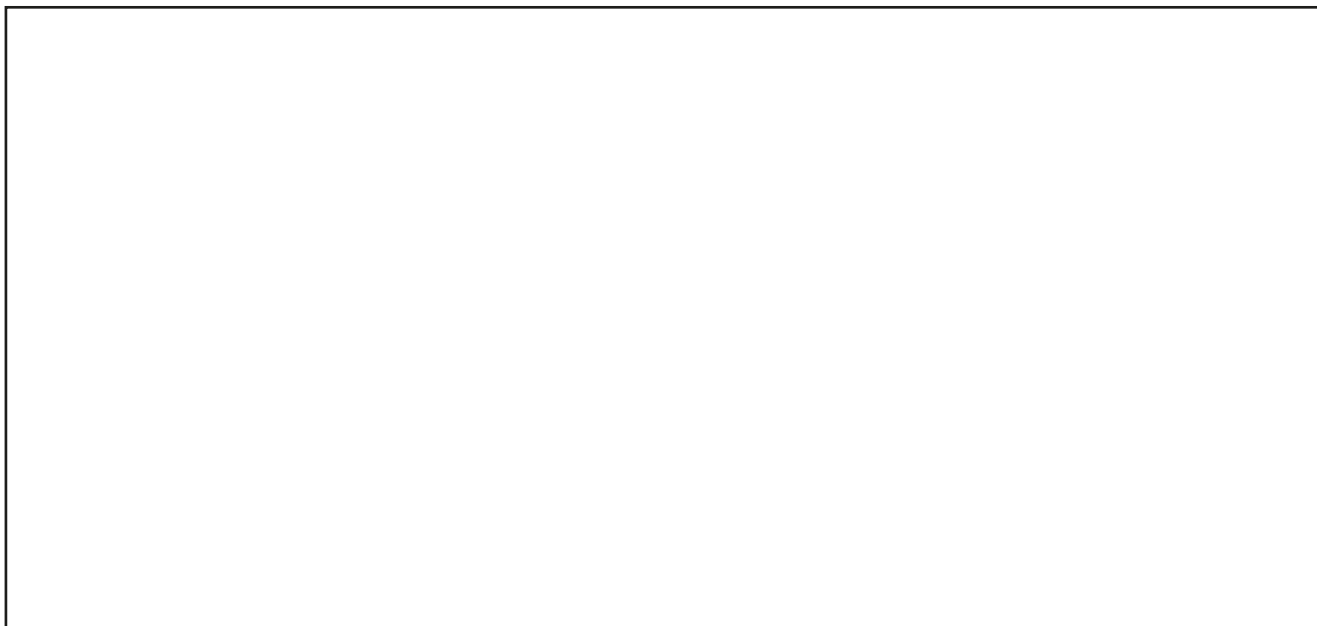
Ett av mine favorittbilder av Ruth er da hun møtte Dr. Martin Luther King, Jr. i 1964. Han kom til Oslo for å motta Nobels fredsprisen. I arkivet finnes bilder fra Ruths skolekonserter og bilder av Ruth som synger under norske protestdemonstrasjoner mot apartheid i det sørlige Afrika.

Historiker Ellen Røsjø har beskrevet Ruth som en inspirasjon og et forbilde for unge innvandrere og kunstnere på 1970-tallet og 1980-tallet. Jeg tenker at hun er et forbilde for alle!

Ruth Reese og Dr. Martin Luther King, Jr. i 1964. Foto. MIRA-senteret/Oslo byarkiv.

Jeg har lært at...

Jeg kunne fra før...

Jeg ble overrasket over...

5.

Nobels fredsprisvinnere
med afrikansk opprinnelse

Oppgave 3

**Besøk den digitale utstillingen
Fredsprisvinnerne på nobelpeacecenter.org
og les om Nobels fredsprisvinnerne.**

Hvor mange mennesker/organisasjoner fra Afrika eller med afrikansk opprinnelse har mottatt Nobels fredspris?

1950	Ralph Bunche (USA)	Professor ved Harvard University, Cambridge, MA; leder for tilsynsavdelingen, FN; konstituert mellommann i Palestina, 1948.
1960	Albert Luthuli (Sør-Afrika)	President i African National Congress og stod i spissen for kampen mot apartheid i Sør-Afrika.
1964	Martin Luther King Jr. (USA)	Borgerrettighetsforkjemper og den første personen i den vestlige verden til å vise at en kamp kan føres uten vold.
1978	Mohamed Anwar Al-Sadat (Egypt)	Camp David-avtalen, som førte til en fredsavtale mellom Egypt og Israel.
1984	Desmond Mpilo Tutu (Sør Afrika)	Biskop av Johannesburg; tidligere generalsekretær i Sør-Afrikas kirkeråd.
1993	Nelson Mandela (Sør Afrika)	Arbeid for fredelig avvikling av apartheidregimet, og for å legge grunnlaget for et nytt, demokratisk Sør-Afrika.
2001	Kofi Annan (Ghana)	Arbeid for en bedre organisert og mer fredelig verden.
2004	Wangari Muta Maathai (Kenya)	Bidrag til bærekraftig utvikling, demokrati og fred.
2009	Barack Obama (USA)	Ekstraordinært forsøk på å styrke internasjonal diplomati og samhandling mellom mennesker.
2011	Leymah Gbowee og Ellem Johnson Sirleaf (Liberia)	Ikke-voldelig kamp for kvinners sikkerhet og deres rett til full deltakelse i fredsbyggende arbeid.
2015	Kvartetten for nasjonal dialog (Tunisia)	Avgjørende bidrag til byggingen av et pluralistisk demokrati i Tunisia i kjølvannet av Jasminrevolusjonen i 2011.
2018	Denis Mukwege (DR Kongo)	Kamp mot seksualisert vold brukt som våpen i krig og væpnede konflikter.
2019	Abiy Ahmed (Etiopia)	Innsats for fred og mellomstatlig samarbeid, og da særlig for hans avgjørende initiativ for å løse grensekonflikten med nabolandet Eritrea.

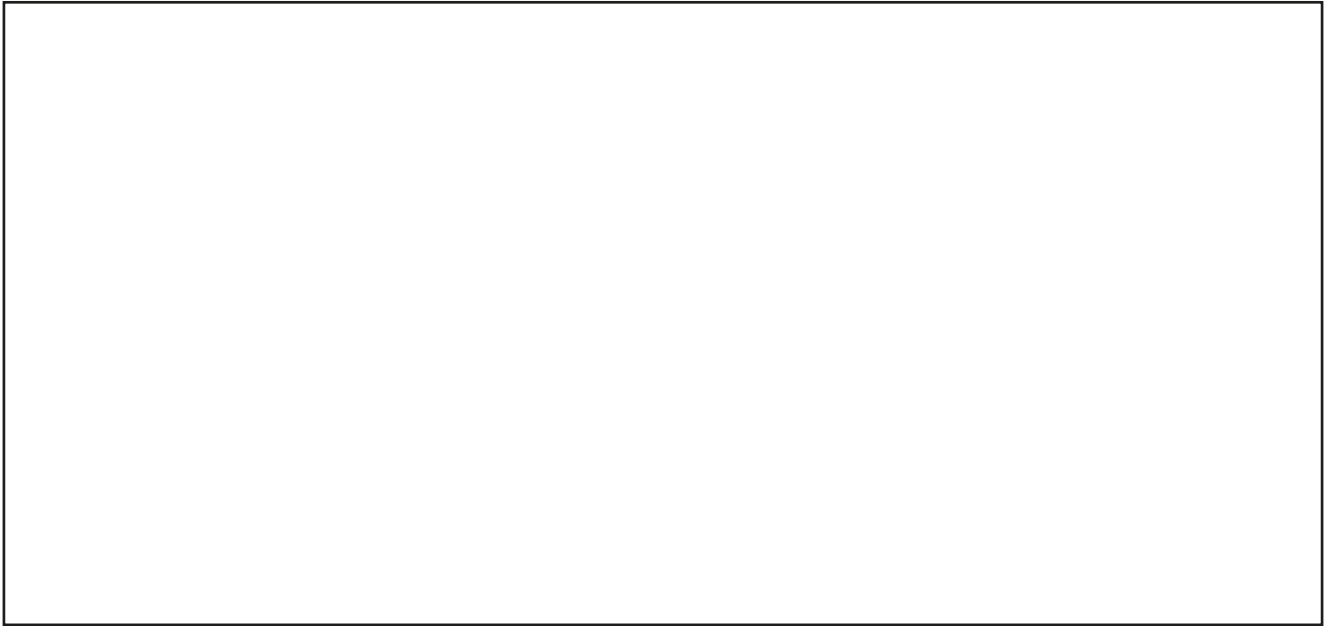
Oppgave 4

**Talen til Dr. Martin Luther King Jr.
Borgerrettighetsaktivisten fra USA mottok
fredsprisen i Oslo i 1964.**

a) Hør på eller les talen.

b) Skriv ned nye engelske ord og begreper.

Jeg har lært at...

Jeg kunne fra før...

Jeg ble overrasket over...

Oppgave 5

Søk og finn navnene til fredsprisvinnerne.

Mukwege. Nobel. King. Ahmed. Maathai. Bunche. Sirleaf. Annan. Sadat.
Mandela. Gbowee. Kvartetten. Nobel. Obama. Afrika. Fredspris. Luthuli.

M	U	K	W	E	G	E	Z	T	K	Q	N
N	K	I	N	N	O	C	M	P	H	E	X
O	I	M	Å	A	L	U	A	U	Q	L	B
B	N	R	V	H	T	S	A	D	A	T	U
E	G	Y	I	M	S	Z	T	J	E	X	N
L	H	B	K	E	C	R	H	V	M	A	C
Ø	M	A	N	D	E	L	A	D	U	I	H
W	E	F	H	S	U	L	I	V	K	N	E
X	L	O	V	I	M	G	B	O	W	E	E
C	K	V	A	R	T	E	T	T	E	N	A
N	O	B	E	L	A	I	M	A	G	Å	N
Q	H	R	D	E	U	Ø	G	F	E	J	N
E	N	S	N	A	K	T	D	R	D	O	A
B	Å	L	Z	F	I	N	H	T	B	E	N
P	O	B	A	M	A	H	Æ	U	O	L	Z
I	C	A	F	R	I	K	A	T	L	T	Q
B	R	A	F	R	E	D	S	P	R	I	S

M	U	K	W	E	G	E	Z	T	K	Q	N
N	K	I	N	N	O	C	M	P	H	E	X
O	I	M	Å	A	L	U	A	U	Q	L	B
B	N	R	V	H	T	S	A	D	A	T	U
E	G	Y	I	M	S	Z	T	J	E	X	N
L	H	B	K	E	C	R	H	V	M	A	C
Ø	M	A	N	D	E	L	A	D	U	I	H
W	E	F	H	S	U	L	I	V	K	N	E
X	L	O	V	I	M	G	B	O	W	E	E
C	K	V	A	R	T	E	T	T	E	N	A
N	O	B	E	L	A	I	M	A	G	Å	N
Q	H	R	D	E	U	Ø	G	F	E	J	N
E	N	S	N	A	K	T	D	R	D	O	A
B	Å	L	Z	F	I	N	H	T	B	E	N
P	O	B	A	M	A	H	Æ	U	O	L	Z
I	C	A	F	R	I	K	A	T	L	T	Q
B	R	A	F	R	E	D	S	P	R	I	S

Oppgave 6

**Hvilket land hører fredsprisvinnerne til?
Tegn strek til riktig land.**

Merk at noen land har flere vinnere.

Ralph Bunche

DR Kongo

Albert Luthuli

Egypt

Martin Luther King Jr.

Mohamed Anwar Al-Sadat

Sør-Afrika

Desmond Mpilo Tutu

Nelson Mandela

USA

Kofi Annan

Ghana

Wangari Muta Maathai

Barack Obama

Kenya

Leymah Gbowee

Ellem Johnson Sirleaf

Etioopia

Kvartetten for nasjonal dialog

Liberia

Denis Mukwege

Abiy Ahmed

Tunisia

6.

Test deg selv!

Oppgave 7

Alkebulan quiz

Fasit finnes på neste side.

Willem Blaeus kart over Afrika fra 1635. Foto: Nasjonalbiblioteket.

1. I hvilket land ble Black History Month markert for første gang?
2. Er Afrika et eget kontinent?
3. Er Afrika den største, nest største, eller tredje største verdensdelen?
4. Oppstod de første menneskene i Afrika?
5. Hvilket ord brukes for «Kongeguden» som styrte den gamle sivilisasjonen i dagens Egypt?
6. Hvor mange land og selvstyrte områder finnes det i Afrika i dag?
7. Hva var Berlinkonferansen i 1884-1885?
8. Hvilke to afrikanske land ble aldri kolonisert?
9. Hvor mange mennesker/organisasjoner fra Afrika eller med afrikansk opprinnelse har mottatt Nobels fredspris?
10. Hva heter den norske fribryteren som representerer Fredrikstad Bryteklubb Atlas, og som vant bronse under sommer-OL 2024 i Paris, og har vunnet flere medaljer i VM og EM?

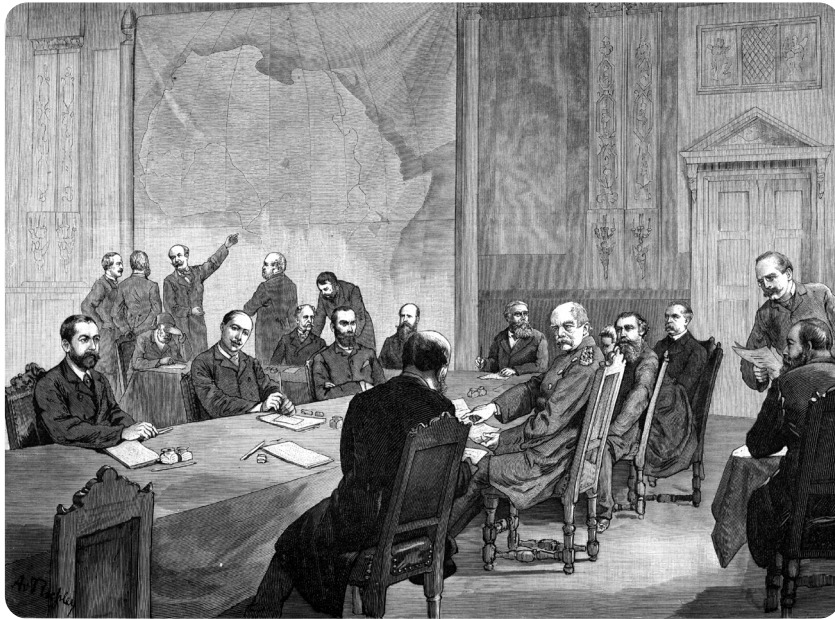
1. *Black History Month begynte i 1970 i USA.*
2. *Ja, Afrika er et kontinent.*
3. *Afrika er den nest største verdensdelen.*
4. *«Det moderne mennesket ble utviklet i Afrika, og det finnes mange funn etter disse både øst og sør på kontinentet. Også en av de første store sivilisasjonene, det gamle Egypt, oppstod her.» De eldste kjente redskap som ble funnet er fra Gona i Etiopia og er cirka 2,6 millioner år gamle. Det sies at håndøksen ble utviklet i Afrika og spredte seg til andre kontinenter.*

Kilde: Leraand, Dag; Sæbø, Maren: Afrikas forhistorie i Store norske leksikon på snl.no.
5. *Afrika er opprinnelsen til mange gamle sivilisasjoner/samfunn. Allerede 2900 år før vår tid var deler av Egypt rundt Nildalen samlet under en Kongegud eller «Faro». For rundt 2500 år siden (500 år før vår tid) i Nord-Nigeria fantes jordbrukssamfunnet Nok. Et eksempel på Nok-kulturen er deres skulpturer og terrakotta-figurer.*

Foto: Av Jeremy Weate/Flickr.

6. *Kontinentet har 54 land og to selvstyrte områder (Vest-Sahara og Somaliland).*
7. *Berlinkonferansen var et internasjonalt møte i Berlin i 1884–1885 der europeiske kolonimaktene delte opp Afrika mellom seg. Møtet er kjent som høydepunktet i det imperialistiske «kappløpet» om Afrika.*
8. *Liberia og Etiopia ble aldri kolonisert.*
9. *Fjorten mottakere av fredsprisen har vært fra Afrika eller hatt afrikansk opprinnelse.*
10. *Fribryter Grace Bullen slo gjennom som 15-åring og tok bronse i EM for ungdom i 2012. Hennes foreldre flyktet fra Sør-Sudan til Eritrea, og kort tid etter ble Grace Bullen født.*

Berlinkonferansen var et internasjonalt møte i Berlin i 1884–1885.
Foto: WikiCommons/Allgemeine Illustrierte Zeitung

Jeg har lært at...

Jeg kunne fra før...

Jeg ble overrasket over...

Black History Month Norway fremmer en inkluderende offentlig markering av tidligere, nåværende og fremtidige afrikanske historier og arv. Vi jobber for å aktivere, dokumentere og synliggjøre afrikansk og afrodiasporisk kunst- og kulturarv i Norge.

Prosjektet ble etablert i 2019 og er støttet av Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD) og Oslo kommune.